

Právne aktuality - Finančný trh

Bulletin júl & august 2009

Obsah:

- [1. Investičné nástroje, komodity a trhy](#)
- [2. Kolektívne investovanie](#)
- [3. Bankovníctvo a platobné systémy](#)
- [4. Poisťovníctvo a penzijné fondy](#)
- [5. Regulácia finančného trhu](#)
- [6. Obchodné spoločnosti](#)

1. Investičné nástroje, komodity a trhy

Európska únia

Konzultácie CESR k short sellingu

Začiatkom júla zahájil CESR verejnú diskusiu k pravidlám pre short selling. V nadväznosti na turbulentný vývoj na trhoch v druhej polovici roku 2008 a radu mimoriadnych opatrení prijatých vo väčšine členských štátoch EÚ a vo veľa ďalších krajinách navrhuje CESR vytvorenie štandardných pravidiel pre short selling v EÚ vo vzťahu k účastníckym cenným papierom obchodovaných na regulovaných trhoch. Základom predkladaných pravidiel je zavedenie informačnej povinnosti o čistých otvorených krátkych pozíciách voči orgánom dohľadu. Pri prekročení určitého objemu otvorených krátkych pozícií by bolo tiež vyžadované uverejnenie tejto informácie. Tieto informačné povinnosti by mali mať nielen obchodníci s cennými papiermi, ale všetky osoby, pre ktoré sú tieto krátke pozície otvorené, či priamo, alebo prostredníctvom derivátových či iných transakcií. Konzultácia trvá do 30. septembra.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cesr.eu>

Informácie CESR k aplikácii MiFID

V priebehu júla uverejnil CESR ďalšie odporúčenie k aplikácii MiFID. Ohľadom podmienok pre cezhraničné členstvo na regulovanom trhu CESR vysvetľuje, že k tomuto členstvu nie je nutné vykonávať notifikáciu či passportovanie. Notifikácia by však bola potrebná v prípade, že by na základe vzdialeného členstva obchodník s cennými papiermi vykonával funkciu tvorcu trhu (market makera). Ohľadom právomoci orgánov dohľadu príslušného regulovaného trhu

CESR vysvetľuje, že tento orgán dohľadu je oprávnený si vyžiadať informácie priamo od všetkých členov dotknutého regulovaného trhu.

CESR ďalej vydal odporúčenie k hodnoteniu pravidiel pre poskytovanie informácií zákazníkom pred a po poskytnutí investičnej služby. Odporúčenie predstavuje akýsi „check-list“ otázok, ktoré je nutné zo strany orgánov dohľadu vyhodnotiť pri posudzovaní interných procedúr a dokumentov, rozsahu a spôsobu predkladania informácií zákazníkom vrátane upozornenia na riziká, zmluvnej dokumentácie a ďalších informácií poskytovaných zákazníkom. Odporúčenie obsahuje rovnako prehľad základných otázok v rámci hodnotenia informácií poskytovaných zákazníkom po vykonaní obchodov a v rámci pravidelného informovania.

Ďalšie informácie je možné nájsť tu: <http://www.cesr.eu>

Ďalšie konzultácie CESR

Na konci júla CESR predložil k verejnej diskusii návrh pravidiel ku klasifikácii a identifikácii OTC derivátov pre účely hlásenia obchodov orgánom dohľadu a uverejňovania informácií o uzavretých obchodoch. Predmetom hlásenia podľa MiFID a MAD majú byť tie OTC deriváty, ktorých podkladovým aktívom sú finančné nástroje prijaté k obchodovaniu na regulovanom trhu. Dokument obsahuje pravidlá pre klasifikáciu derivátov podľa normy ISO 10962. Pre ich identifikáciu by mala byť primárne používaná norma ISO 6166, ktorá stanovuje podmienky priradovania ISIN finančnému nástroju, prípadne štandard AII (Alternative Instruments Identifier).

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cesr.eu>

V nadväznosti na schválenie nariadenia o ratingových agentúrach zahájil na začiatku júla CESR konzultáciu k centrálnej evidencii informácií o ratingoch vydaných v EÚ. Ratingové agentúry majú zasielať príslušné informácie CESRu, ktorý ich má sprístupniť verejnosti. Konzultačný dokument navrhuje jednotný formát k predkladaniu informácií o ratingoch, o ich historickej miere spoľahlivosti a o ich zmenách. Ďalej stanovuje spôsob predkladania týchto informácií a ich periodicitu. Obsahom konzultácie je tiež spôsob prezentovania informácií obsiahnutých v centrálnej evidencii.

CESR ďalej zahájil zisťovanie, v akom rozsahu sú v EÚ používané ratingy vydané mimo EÚ. Tieto kroky podniká CESR v rámci vytvorenia príslušnej infraštruktúry a prípravy štandardov CESR k novému nariadeniu o ratingových agentúrach, ktoré by malo platiť od októbra tohto roku.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cesr.eu

Európske štandardy pre OTC deriváty

Začiatkom júla uverejnila Komisia oznámenie k otázkam fungovania derivátových trhov. Komisia zhrňuje základné prínosy a riziká derivátov pre fungovanie finančného trhu a celého hospodárstva a zhrňuje rámec pre riešenie aktuálnej neuspokojivej situácie na derivátových trhoch. V nadväznosti na kroky prijímané v iných krajinách (najmä USA) navrhuje Komisia opatrenia, ktoré by mali zvýšiť transparentnosť a stabilitu fungovania OTC derivátových trhov.

Komisia navrhuje štandardizáciu derivátových kontraktov a procedúr súvisiacich s obchodovaním a vyporiadaním týchto transakcií. Ďalej vytvorenie centralizovaného systému zberu a distribúcie dát o uzavretých obchodoch s OTC derivátmi¹ a vytvorenie systému centralizovaného vyporiadania OTC derivátov prostredníctvom regulovanej ústrednej protistrany čo by malo prispieť k zvýšeniu transparentnosti fungovania derivátového trhu. Komisia tiež zvažuje, či neobmedziť uzatváranie obchodov s derivátmi mimo obchodných systémov, ktoré podliehajú aspoň v určitom rozsahu regulácii.

Okrem týchto opatrení sa zvýšenia transparentnosti a stability fungovania derivátového trhu týkajú tiež opatrenia v oblasti regulácie ratingových agentúr, ktoré hodnotia deriváty a ich emitentov, hedgeových fondov a špeciálnych fondov kolektívneho investovania, ktoré sú významnými hráčmi na týchto trhoch. V neposlednej rade sa derivátových trhov dotknú tiež opatrenia v rámci navrhovanej reformy regulácie finančného trhu v EÚ.

V nadväznosti na iniciatívu Európskej Komisie oznámila v júli organizácia ISDA vytvorenie

¹ V USA už bol vytvorený Trade Information Warehouse pre zber informácií o credit default swapoch (CDS) prevádzkovaný Depository Trust and Clearing Corporation.

nového zmluvného štandardu pre OTC deriváty,² ktorý by mal prispieť k väčšej štandardizácii derivátových kontraktov a k zjednodušeniu ich vyporiadania. Rovnako došlo k postupnému rozšíreniu činnosti ústredných protistrán na hlavných európskych trhoch.³

Ďalšie informácie je možné nájsť na: ec.europa.eu/internal_market, www.isda.org/smallbang, www.eurexclearing.com

Slovenská republika

N/A

Česká republika

Novela ZPKT - kvalifikovaná účasť a transparentnosť emitentov

Na konci júla bol publikovaný zákon č. 230/2009 Sb., ktorý novelizoval zákon o podnikaní na kapitálovom trhu („ZPKT“)⁴ a radu ďalších zákonov. Okrem rady technických zmien prináša novela primárne zmeny v procese schvaľovania kvalifikovanej účasti a informačných povinnostiach emitentov kótovaných cenných papierov.

V rámci vykonania transpozície smernice o kvalifikovaných účasťach⁵ je úplne prepracovaná procedúra posudzovania a schvaľovania kvalifikovanej účasti na obchodníkovi s cennými papiermi. Samotná definícia kvalifikovanej účasti sa však nemení rovnako ako princíp povinného získania súhlasu ešte pred nadobudnutím kvalifikovanej účasti. Špecifikované sú lehoty pre jednotlivé úkony v rámci konania o žiadosti o schválenie nadobudnutia kvalifikovanej účasti a celková prekluzívna

² Tzv. Small Bang Protocol and Restructuring Supplement.

³ ICE Clear, EUREX Clearing, LCH.Clearnet.

⁴ Zákon č. 230/2009 Sb., ktorým sa mení zákon č. 256/2004 Sb., o podnikaní na kapitálovom trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/44/ES zo dňa 5. septembra 2007, ktorou sa mení smernica Rady 92/49/EHS a smernica 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES, pokiaľ ide o procesné pravidlá a hodnotiace kritéria pre obozretnostné posudzovanie nadobúdania a zvyšovanie účastí vo finančnom sektore.

lehota 60 pracovných dní na vydanie rozhodnutia. V prípade márneho uplynutia tejto lehoty platí fikcia súhlasu s nadobudnutím kvalifikovanej účasti.

Novela transponuje vykonávacie smernice k transparentnej smernici⁶ a úplne prepracováva doterajší text upravujúci povinnosti emitentov kótovaného cenného papiera. Jednoznačne sa stanovuje, že transparentné pravidlá sa vzťahujú na vymeniteľné, prioritné a obdobné dlhopisy v rovnakom rozsahu ako na akcie a iné účastnícke cenné papiere.

Vzhľadom k možnosti emitenta z EÚ zvoliť si za určitých podmienok (napr. veľká nominálna hodnota emitovaných cenných papierov) domovský štát na plnenie informačných povinností odlišne od štátu, v ktorom má sídlo, vrátane emitentov z krajín mimo EÚ, sa novo upresňuje pôsobnosť ZPKT na tých emitentov, pre ktorých je Česká republika domovským štátom. Dochádza ďalej k podrobnej špecifikácii kvantitatívnych a kvalitatívnych požiadaviek na informácie uvádzané vo výročnej správe vrátane napr. informácie o vnútornom kontrolnom systéme emitenta a jeho corporate governance, podrobné informácie o konsolidačnom celku a informácie o transakciách v rámci skupiny. V prípade polročnej správy dochádza rovnako k väčšej špecifikácii kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov. Novo sa zavádza povinnosť uverejňovania priebežnej správy štatutárneho orgánu emitenta v priebehu prvej a druhej polovice účtovného obdobia, ktorá obsahuje vysvetlenie hlavných podnikateľských krokov emitenta a dôležitých udalostí, ktoré emitenta ovplyvňujú. Ďalej sa stanovuje povinnosť výslovne uverejňovať informácie o zmenách významných pre akcionárov, pri ktorých je dôležité, aby boli včas informovaní. ZPKT teraz prehľadnejšie uvádza výpočet emitentov, na ktorých sa transparentné povinnosti nevzťahujú.

Tiež u ďalších povinností emitentov kótovaných cenných papierov dochádza k ich výraznému rozpracovaniu a doplneniu. Napríklad je špecifikovaný postup uverejňovania a zasielania

plných mocí k hlasovaniu na valnom zhromaždení emitenta, vrátane elektronickej formy. Podrobne je upravené uverejňovanie rady ďalších informácií dôležitých pre výkon práv súvisiacich s kótovanými cennými papiermi. Prepracované sú tiež podmienky a pravidlá pre oznamovanie zmien podielov na hlasovacích právach.

Novela prináša nové pravidlá pre sprístupňovanie informácií povinne uverejňovaných emitentmi kótovaných cenných papierov. Najmä zaskotvuje, že ČNB sprístupní verejnosti všetky povinne uverejňované informácie, ktoré jej emitenti zašlú kvalifikovaným spôsobom. ZPKT ďalej predpokladá vytvorenie celoeurópskeho systému zdieľania týchto informácií, ktorý bude zaisťovať CESR v spolupráci s národnými orgánmi dohľadu, tj. v Českej republike v spolupráci s ČNB. Predkladanie a uverejňovanie príslušných informácií bude prebiehať v češtine a ďalej spravidla v angličtine.

Z ďalších zmien je možné uviesť spresnenie požiadavky na evidenciu investičného sprostredkovateľa, v ktorej má evidovať tiež uzavreté zmluvy týkajúce sa investičných služieb. Viazaní zástupcovia fyzickej osoby musia mať po novom aspoň stredoškolské vzdelanie. Viazaní zástupcovia, ktorí sú právnickou osobou, sú po novom povinní preukazovať priehľadný a nezávadný pôvod kapitálu. Pri prospekte ZPKT po novom pripúšťa za určitých podmienok možnosť schválenia prospektu v anglickom jazyku.

U obchodníka s cennými papiermi dochádza k spresneniu podmienok na výkon ďalšej podnikateľskej činnosti a jej registráciu zo strany ČNB. Výkon ďalšej podnikateľskej činnosti sa po novom umožňuje u organizátora regulovaného trhu a u centrálného depozitára, a to následne po registrácii tejto činnosti u ČNB.

Ohľadom vnútorných informácií dochádza k spresneniu situácií, ktoré sa nepovažujú za zneužitie vnútorných informácií, napr. postup v rámci spätného odkupu či pri cenovej stabilizácii.

Zákon nadobudol účinnosť 1. augusta. Nové transparentné pravidlá pre emitentov sa uplatnia pre účtovné obdobie príslušného emitenta, ktoré začína po 1. auguste 2009. Pri väčšine tuzemských emitentov to bude spravidla účtovné obdobie začínajúce od 1. januára 2010.

⁶ Smernica Komisie 2007/14/ES zo dňa 8. marca 2007, ktorou sa stanovujú vykonávacie pravidlá k niektorým ustanoveniam smernice 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na priehľadnosť týkajúcich sa informácií o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté k obchodovaniu na regulovanom trhu.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

Vyhláška o náležitostiach žiadostí pre kapitálový trh, banky a družstevné záložne

1. augusta nadobudla účinnosť nová komplexná vyhláška, ktorá upravuje požiadavky na žiadosti predkladané ČNB podľa ZPKT, zákona o bankách a zákona o sporiteľných družstvách.⁷ Jedná sa o jeden z prvých krokov smerujúcich ku zladeniu právnej úpravy v jednotlivých sektoroch finančného trhu, ktorá upravuje obdobnú problematiku. Dochádza k úpravám terminológie a nastaveniu jednotných vzorov pre podávanie žiadostí v bankovom sektore a na kapitálovom trhu tak, aby mohlo dôjsť k zníženiu administratívnej náročnosti povolovacích konaní ČNB. To sa prejavuje napr. možnosťou odkázať na dokumenty predložené ČNB v iných konaniach za posledných 5 rokov. Okrem formálnych úprav žiadostí dochádza k vecnej zmene pri posudzovaní žiadostí o kvalifikovanú účasť, a to v nadväznosti na novelu ZPKT (zákon č. 230/2009 Sb.).

Vyhláška stanovuje náležitosti žiadostí a požiadavky na ich prílohy a vzory formulárov. Jedná sa okrem iného o žiadosti o bankovú licenciu, povolenia pre družstevnú záložňu, povolenia k licencií pre pobočku zahraničnej banky, povolenia obchodníka s cennými papiermi, organizátora regulovaného trhu, vyporiadacieho systému a centrálného depozitára a registráciu investičného sprostredkovateľa. Ďalej upravuje žiadosti o predchádzajúci súhlas s voľbou alebo menovaním vedúcej osoby týchto finančných inštitúcií, súhlas k nadobudnutiu alebo zvýšeniu kvalifikovanej účasti a ovládnutia finančnej inštitúcie, a tiež k premene spoločnosti.

Ďalšou oblasťou, ktorú vyhláška upravuje, je stanovenie podkladov k preukázaniu dôveryhodnosti a skúsenosti osôb vo vedení finančnej holdingovej spoločnosti a osôb v riadiacich funkciách družstevnej záložne. Vyhláška rovnako špecifikuje minimálnu výšku finančných prostriedkov, ktoré poskytuje mimoeurópska banka pobočke na území ČR.

⁷ Vyhláška č. 233/2009 Sb., o žiadostech, schvalování osob a způsobu prokazování odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti osob a o minimální výši finančních zdrojů poskytovaných pobočkou zahraniční banky.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

Vyhláška a pokyny k denníku obchodníka a evidencii investičného sprostredkovateľa, informačné povinnosti

Na konci júla bola vydaná nová vyhláška o denníku obchodníka.⁸ V nadväznosti na transpozíciu MiFID⁹ do ZPKT došlo k zmenám v požiadavkách na údaje, ktoré by mali byť evidované v denníku obchodníka s cennými papiermi. Vzhľadom k tomu, že radu údajov, ktoré má obchodník s cennými papiermi evidovať, stanovuje priamo použiteľné vykonávacie nariadenie k MiFID¹⁰, musí vyhláška zohľadňovať i túto skutočnosť. Požiadavky na štruktúru evidencií ďalej zohľadňujú informačné povinnosti obchodníkov s cennými papiermi voči ČNB a povinnosti vyplývajúce z hlásenia obchodov a transparentnosti po uzavretí obchodov. Tento nový režim ovplyvnil tiež rozsah a štruktúru evidencie investičného sprostredkovateľa.

Vyhláška zavádza niektoré nové položky a upravuje niektoré súčasné. Novo sa zavádzajú napr. položky kategórie zákazníka, údaje o dobe zverejnenia limitného pokynu alebo údaj o požiadavke na nezverejnenie limitného pokynu. Ďalej dochádza k úprave formátu údajov napr. pri informáciách potrebných pre hlásenie obchodov. Požiadavky na evidenciu investičného sprostredkovateľa vychádzajú v maximálnej miere z požiadaviek na denník obchodníka.

Ďalej dochádza k novelizácii vyhlášky o informačných povinnostiach obchodníka s cennými

⁸ Vyhláška 231/2009 Sb., o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a náležitostech a způsobu vedení evidence investičního zprostředkovatele.

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES zo dňa 21. apríla 2004 o trhoch finančných nástrojov, v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/31/ES a 2007/44/ES.

¹⁰ Nariadenie Komisie (ES) č. 1287/2006, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokiaľ ide o evidenčné povinnosti investičných podnikov, hlásenia obchodov, transparentnosť trhu, prijímanie finančných nástrojov k obchodovaniu a o vymedzení pojmov pre účely uvedenej smernice.

papiermi.¹¹ Novela reaguje na zmeny v požiadavkách na denník obchodníka a ďalej informovanie o zmenách v skutočnostiach, na ktorých základe bolo obchodníkovi s cennými papiermi udelené povolenie k činnosti, a informovanie o tom, že obchodník s cennými papiermi stratil oprávnenie k výkonu ďalšej podnikateľskej činnosti. Novelou vyhlášky sa ďalej stanoví nová forma a spôsob informovania ČNB o organizačnej štruktúre a osobách s kvalifikovanou účasťou v štvrťročnej periodicite.

Na vyhlášky nadväzujú podrobné pokyny, ktoré obsahujú technické popisy dátových položiek denníkov a formátov pre plnenie informačných povinností voči ČNB. Nový režim nadobúda účinnosť v plnom rozsahu 1. apríla 2010.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

Nová vyhláška o zneužívaní trhu a transparentnosti

Na začiatku augusta nadobudla účinnosť vyhláška o ochrane pred zneužívaním trhu a transparentnosti,¹² ktorá nadväzuje na aktuálnu novelu ZPKT. Vyhláška plne nahradzuje predchádzajúce vykonávacie vyhlášky v tejto oblasti. Vzhľadom k povinnosti emitentov kótovaných cenných papierov uverejňovať určité informácie a predkladať ich ČNB, ktorá ich má následne sprístupňovať verejnosti, špecifikuje vyhláška formu a štruktúru týchto informácií. Informácie sa primárne zasielajú v elektronickej podobe prostredníctvom internetovej aplikácie ČNB pre zber informačných povinností a registráciu subjektov. Informácie sa predkladajú na elektronických formulároch, ktoré sú prílohou tejto vyhlášky. Vyhláška ďalej špecifikuje spôsob uverejňovania povinne uverejňovaných informácií a stanovuje dátový formát, v ktorom majú byť informácie sprístupnené a podmienky pre prístup na internetové stránky, kde sú tieto informácie uverejnené.

Ohľadom ochrany proti zneužívaniu trhu vyhláška špecifikuje podmienky pre odklad uve-

rejenia vnútornej informácie, vrátane dôvodov pre odklad uverejnenia a spôsobu zaistenia dôveryhodnosti vnútornej informácie. Ďalej upravuje podmienky vedenia zoznamu osôb, ktoré majú prístup k vnútornej informácii, vrátane podrobností o tom, ktoré osoby majú byť vedené v tomto zozname, podmienky oznamovania manažérskych transakcií, požiadavky na kvalitu vnútornej informácie, oznamovanie o podozrení zo zneužitia trhu a posudzovanie manipulácie s trhom. Zmenu oproti terajšiemu stavu predstavuje zasielanie zoznamu osôb, ktoré majú prístup k vnútornej informácii, ČNB v stanovenej dátovej štruktúre.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

2. Kolektívne investovanie

Európska únia

Konzultácia CESR k vykonávacím opatreniam k smernici UCITS IV

Na začiatku júla zahájil CESR verejnú diskusiu ku kľúčovým informačným dokumentom (KID), ktoré majú byť poskytované investorom do fondov kolektívneho investovania v rámci nového režimu zavedeného smernicou UCITS IV.

V rámci modernizovaného režimu kolektívneho investovania v EÚ by KID mal nahradiť súčasný zjednodušený štatút a umožniť jednoduché porovnávanie vlastností, výkonností a nákladov jednotlivých fondov. Konzultačný dokument ku KID predkladá návrh formátu a spôsobu prezentácie informácií investorom s cieľom zaistiť ich maximálnu zrozumiteľnosť a názornosť. Štruktúra KID by mala byť plne štandardizovaná a mala by sa skladať z celkom dvanástich položiek, ktoré by mali mať rovnako štandardizovaný obsah. KID by mal konkrétne obsahovať vymedzenie cieľov a investičnej politiky príslušného fondu, rizík a potenciálnych výnosov a strát. KID by mal ďalej obsahovať štandardizovanú informáciu o všetkých nákladoch spojených s investovaním do fondu a s jeho správou. Konzultačný materiál upravuje tiež okolnosti, za ktorých by malo dôjsť k povinnej aktualizácii KID. Doplňenie tohto konzultačného dokumentu, uverejneného začiatkom augusta, predkladá návrh vymedzenia limitov pre volatilitu jednotlivých tried fondov, ktoré prezentujú ich rizikovosť a podrobnú procedúru

¹¹ Vyhláška č. 232/2009 Sb., ktorou sa mení vyhláška č. 605/2006 Sb., o niektorých informačných povinnostiach obchodníka s cennými papírmi, ve znění vyhlášky č. 242/2007 Sb.

¹² Vyhláška č. 234/2009 Sb., o ochrane proti zneužívaniu trhu a transparentnosti.

pre klasifikáciu rizikovosti u štruktúrovaných fondov.

CESR ďalej zahájil verejnú konzultáciu k vykonávaciemu opatreniu, ktoré má špecifikovať podmienky pre činnosť a pre passportovanie a cezhraničnú činnosť správcoských spoločností podľa novej smernice UCITS IV. CESR navrhuje využiť pre nastavenie pravidiel pre správcoské spoločnosti z veľkej miery štandardy nastavené pre investičné firmy v smernici MiFID. Konzultačný dokument sa zameriava na organizačné predpoklady pre činnosť správcoských spoločností, kontrolný a riadiaci systém, vrátane systému vnútornej kontroly, zodpovednosť vedúcich osôb a systém odmeňovania, vedenie evidencií a archiváciu dát a dokumentov. Podrobne sú upravené tiež pravidlá pre identifikáciu a riadenie stretu záujmov. Konzultačný dokument obsahuje tiež podrobnú úpravu systému riadenia rizík, ktorý by správcoské spoločnosti mali zaviesť.

Konzultované sú tiež pravidlá jednania správcoských spoločností voči investorom pri priamom ponúkaní cenných papierov fondov kolektívneho investovania, vrátane pravidiel pre posudzovanie vhodnosti a primeranosti, pravidiel pre nakladanie s pokynmi a pre ich vykonávanie za najlepších podmienok. Analogicky s MiFID sa predpokladá tiež úprava režimu stimulov. CESR ďalej konzultuje rozsah kontrolných povinností a oprávnenie depozitárov najmä v prípade fondov, ktoré sú spravované správcoskou spoločnosťou z iného členského štátu. Je tu navrhovaná veľmi podrobná úprava depozitnej zmluvy. Súčasťou verejnej diskusie sú tiež detailné podmienky spolupráce orgánov dohľadu z rôznych členských štátov, vrátane podmienok pre vykonávanie kontrol na mieste, spolupráci pri vyšetrovaní a pre výmenu informácií medzi národnými orgánmi dohľadu.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cesr.eu>

Slovenská republika

Opatrenie NBS k náležitostiam žiadostí podľa zákona o kolektívnom investovaní

Na konci júla vydala NBS opatrenie, ktoré upravuje náležitosti žiadostí o predchádzajúci súhlas podaných podľa zákona o kolektívnom

investovaní¹³. V nadväznosti na novelu zákona o kolektívnom investovaní¹⁴ novo upravuje opatrenie NBS náležitosti žiadostí o nadobudnutí alebo zvýšení kvalifikovanej účasti na správcovskej spoločnosti. Opatrenie ďalej upravuje náležitosti žiadostí o udelenie predchádzajúceho súhlasu na zníženie základného kapitálu správcovskej spoločnosti, ku zlúčeniu s inou správcoskou spoločnosťou, k predaju podniku či k založeniu pobočky mimo EÚ. Opatrenie rovnako upravuje náležitosti žiadostí ku zmene stanov správcovskej spoločnosti či k povoleniu outsourcingu investičného rozhodovania ohľadom majetku obhospodarovaných fondov na tretiu osobu. Opatrenie tiež stanovuje náležitosti žiadostí o predchádzajúci súhlas k menovaniu alebo voľbe vedúcich osôb správcovskej spoločnosti.

Toto opatrenie NBS ďalej upravuje náležitosti žiadostí ku vzniku, zlúčeniu či prevody obhospodarovania rôznych typov fondov kolektívneho investovania obhospodarovaných správcoskou spoločnosťou.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.nbs.sk

Česká republika

Novela ZKI - prípustné aktíva a investičné fondy

1. augusta nadobudla účinnosť novela zákona o kolektívnom investovaní.¹⁵ Novela sa zameriava na dve hlavné oblasti - prvou je transpozícia smernice o prípustných aktívach štandardných fondov kolektívneho investovania,¹⁶ druhá je zjednodušenie niektorých pod-

¹³ Opatrenie č. 4/2009 Národnej banky Slovenska z 28. júla 2009 o náležitostiach žiadostí o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona o kolektívnom investovaní.

¹⁴ Novelizácia ustanovení zákona o kolektívnom investovaní týkajúca sa nadobudnutia a zmien kvalifikovanej účasti na správcoských spoločnostiach bola vykonaná zákonom č. 186/2009 Z.z., o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁵ Zákon č. 230/2009 Sb., ktorým sa mení zákon č. 256/2004 Sb., o podnikaní na kapitálovom trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

¹⁶ Smernica Komisie 2007/16/ES zo dňa 19. marca 2007, ktorou sa vykonáva smernica Rady 85/611/EHS o koordinácii právnych a správnych

mienok pre zakladanie investičných fondov a pre činnosť fondov kolektívneho investovania, najmä fondov kvalifikovaných investorov. Ohľadom prípustných aktív na zákon nadviazala vykonávacia vyhláška ČNB¹⁷, ktorá špecifikuje požiadavky na jednotlivé typy investičných nástrojov, do ktorých môžu investovať štandardné fondy kolektívneho investovania, a podmienky kladené na emitentov týchto nástrojov.

Podrobnejšie informácie k tejto téme obsahuje zvláštny bulletin BBH, ktorý je dostupný tu: <http://www.bbh.cz>

3. Bankovníctvo a platobné systémy

Európska únia

Nové štandardy a odporúčenia CEBS

V nadväznosti na revíziu smernice o kapitálových požiadavkách schválenu tohto roku na jar vydal CEBS v priebehu leta niekoľko nových štandardov a odporúčení. Nová metodológia pre hodnotenie praktickej aplikácie európskych regulátornych štandardov by mala zaistiť kontrolu harmonizovanej aplikácie nových štandardov kapitálovej primeranosti a výkonu dohľadu nad úverovými inštitúciami. CEBS ďalej vydal dokument analyzujúci proticyklické pôsobenie likvidného vankúša, ktorý majú povinnosť vytvoriť a udržiavať všetky banky na adekvátnej výške tak, ako to zodpovedá ich rizikovému profilu. Tieto likvidné vankúše by sa mali tvoriť predovšetkým v dobrých časoch a mali by byť rozpustené v dobách finančnej krízy. CEBS v rámci konzultácie predkladá návrh pravidiel pre tvorbu a využívanie takeého likvidného vankúša.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.c-eps.org>

Návrh ďalšej novelizácie kapitálovej primeranosti

predpisov týkajúcich sa subjektov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (SKIPCP), pokiaľ ide o vyjasnenie niektorých definícií.

¹⁷ Vyhláška č. 235/2009 Sb., o investičných nástrojoch, do ktorých môže investovať štandardní fond.

V polovici júla Komisia predložila návrh ďalšej novelizácie režimu kapitálovej primeranosti.¹⁸ Návrh smernice, ktorý bude prerokovaný v priebehu jesene Radou EÚ a Európskym parlamentom, sa zameriava na sprísnenie kapitálových požiadaviek, ktoré majú pokrývať riziká vyplývajúce z obchodného portfólia. Ďalej stanovuje vyššie kapitálové požiadavky v prípade re-sekuritizácie - opätovnej sekuritizácie už sekuritizovaných aktív a cenných papierov, rovnako tak dochádza k sprísneniu informačných povinností voči orgánom dohľadu a uverejňovaniu informácií ohľadom investícií do sekuritizovaných aktív a cenných papierov. Významnou zmenou, ktorá reaguje na ďalšie aktivity európskych inštitúcií, je sprísnenie požiadaviek na corporate governance a pravidiel pre odmeňovanie pracovníkov a manažérov úverových inštitúcií a investičných firiem. Pravidlá pre odmeňovanie by mali obmedzovať motiváciu na priveľmi rizikové obchodné stratégie a praktiky.

Komisia ďalej oznámila zámer pripraviť ďalšiu (v poradí už tretiu) novelizáciu smernice o kapitálovej primeranosti. Obsahom tejto novely, ktorá bola predložená v polovici júla k verejnej diskusii, je vykonávanie úprav systému kapitálovej primeranosti tak, aby sa posilnilo jeho proti-cyklické pôsobenie najmä vo forme tvorby rezerv. Ďalej sa navrhuje vytvorenie dodatočných kapitálových požiadaviek pre pokrytie rizík z hypotekárnych úverov na bývanie a komerčné nehnuteľnosti, ktoré sú denominované v cudzích menách. V priebehu jesene Komisia ďalej predloží návrh na obmedzenie miery finančnej páky, ktorú môžu finančné inštitúcie využívať.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: http://ec.europa.eu/internal_market

Slovenská republika

Opatrenie k zmierneniu dopadu finančnej krízy na bankový sektor

Začiatkom júla nadobudol účinnosť špeciálny zákon o zmiernení dopadov finančnej krízy na

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/49/ES zo dňa 14. júna 2006 o kapitálovej primeranosti investičných podnikov a úverových inštitúcií.

bankový sektor.¹⁹ Zákon reaguje na akčný plán krajín EURO zóny zo septembra 2008 a na dokumenty Európskej komisie stanovujúce pravidlá pre poskytovanie štátnej podpory finančným inštitúciám, najmä bankám²⁰ a odporúčenie ECB.²¹

Cieľom zákona je vytvoriť adekvátny právny rámec pre poskytovanie stabilizačnej štátnej podpory vo forme štátnej záruky alebo rekapitalizácie. O poskytnutie podpory budú môcť požiadať banky so sídlom na Slovensku. O poskytnutie podpory bude rozhodovať vláda na základe stanoviska NBS ako orgánu dohľadu nad bankovým sektorom.

Zákon stanovuje konkrétne podmienky pre poskytnutie podpory, okrem iného platenie príslušného poplatku či úrokov zo strany banky, ktorá prijíma štátnu podporu. Ďalej upravuje opatrenia, ktoré majú zabrániť zneužitiu poskytnutej štátnej podpory a ktoré musí žiadajúca banka prijať - reštrikcia výplaty dividend, zníženie miezd a odmien vedúcim osobám a vedúcim zamestnancom banky, a pod. V prípade porušenia podmienok pre poskytnutie podpory je banka povinná celú podporu vrátiť, príp. zaplatiť sankčné poplatky či úroky. Kontrolu dodržovania podmienok a využívania štátnej podpory vykonáva ministerstvo financií.

V súvislosti s protikrízovými opatreniami ďalej dochádza k novelizácii zákona o bankách, kde

¹⁹ Zákon č. 276/2009 Z.z., o opatreniach na zmiernenie vplyvov globálnej finančnej krízy na bankový sektor a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁰ Oznámenie Komisie – Použitie pravidiel pre poskytovanie štátnej podpory na opatrenia prijaté vo vzťahu k finančným inštitúciám v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou (2008/C 270/02); Oznámenie Komisie o nakladaní so znehodnotenými aktívami v bankovom sektore Spoločenstva (2009/C 72/01);

Oznámenie Komisie – Rekapitalizácia finančných inštitúcií v priebehu súčasnej finančnej krízy: obmedzenie podpory na potrebné minimum a záruky proti neoprávnenému narušeniu hospodárskej súťaže (2009/C 10/03);

Oznámenie Komisie – Dočasný rámec Spoločenstva pre opatrenie štátnej podpory zlepšujúcej prístup k financovaniu za súčasnej finančnej a hospodárskej krízy (2009/C 83/01).

²¹ Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on the pricing of recapitalisations of 20 November 2008; ECB Guiding principles for bank asset support schemes of 25 February 2009.

sa mení ustanovenie ohľadom kvalifikovanej účasti a najmä sa dopĺňajú niektoré požiadavky na kapitálovú primeranosť, ktoré sprísňujú podmienky pre podnikanie bánk. Rovnako sa mení tiež zákon o cenných papieroch a podmienky pre vydávanie podriadených cenných papierov.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.zbierka.sk

Česká republika

Zákon o platobnom styku

Na začiatku septembra bol vyhlásený v Zbierke zákonov nový zákon o platobnom styku²² („ZPS“). Hlavným cieľom tohto zákona je transpozícia novej smernice o platobných službách.²³ Zákon nahradí doterajší zákon o platobnom styku²⁴ a obsahuje komplexnú úpravu poskytovania platobných služieb, vydávania elektronických peňazí a prevádzky platobných systémov. Zákon obsahuje podmienky pre získanie príslušných povolení, ako aj pre činnosť jednotlivých inštitúcií a ich dohľad, ktorý bude vykonávať ČNB.

ZPS ukladá poskytovateľom platobných služieb a vydavateľom elektronických peňazí pomerne rozsiahle povinnosti z hľadiska požiadaviek na organizačné zabezpečenie ich činnosti, vytvorenie efektívneho vnútorného kontrolného a riadiaceho systému či kapitálové vybavenie. Účelom takto nastavených požiadaviek je vytvoriť predpoklady pre stabilné fungovanie poskytovateľov služieb. ZPS ďalej požaduje striktné oddelenie prostriedkov zverejnených k vykonávaniu platobných transakcií od majetku poskytovateľa služieb vrátane prijatia ďalších opatrení na ich ochranu. V rámci využitia možnosti národnej výnimky vymedzenej v smernici o platobných službách zavádza ZPS inštitút poskytovateľa platobných služieb malého rozsahu, ktorý pri určitom obmedzenom rozsahu poskytovaných platobných služieb nemusí splňovať tak prísne požiadavky, ako sú

²² Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku.

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES zo dňa 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa mení smernica 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje smernica 97/5/ES.

²⁴ Zákon č. 124/2002 Sb., o platebním styku ve znění pozdějších předpisů.

kladené na štandardného poskytovateľa platobných služieb.

V nadväznosti na novú európsku úpravu platobných služieb ZPS obsahuje tiež podrobné pravidlá pre ich poskytovanie, vrátane požiadaviek na informácie, ktoré majú byť zákazníkom oznámené pred uzatvorením zmluvy o platobnej službe či poskytnutím platobnej služby. Ďalej ZPS požaduje podrobné informovanie zákazníkov i v priebehu poskytovania platobných služieb. ZPS stanovuje tiež špeciálnu úpravu pre uzatváranie zmlúv o platobných službách, pre ich zmenu a výpoveď. V rámci pravidiel činnosti platobná inštitúcia ZPS stanovuje podrobné povinnosti pri autorizácii platieb, vracaní platieb, ďalej spôsob a lehoty vykonávacích platobných príkazov a iné. ZPS tiež vymedzuje rozsah zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb.

Nadväzne na ZPS bol vydaný zmenový zákon,²⁵ ktorým sa mení napr. zákon o bankách, zákon o sporiteľných družstvách alebo devízový zákon. Účinnosť novej právnej úpravy platobného styku je stanovený na 1. november 2009.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

Príprava vyhlášok k platobnému styku

ČNB predložila v júli do pripomienkového konania návrh vykonávacej vyhlášky k novému zákonu o platobnom styku. Vyhláška upravuje náležitosti jednotlivých žiadostí predkladaných podľa zákona o platobnom styku vrátane ich príloh a formulárov pre podávanie žiadostí. Vyhláška stanovuje požiadavky na riadiaci a kontrolný systém platobnej inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí vrátane požiadaviek na systém riadenia rizík, vnútorného auditu a compliance.

Návrh vyhlášky ďalej vymedzuje požiadavky na kapitál platobnej inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí a konkrétne postupy pre stanovenie kapitálových požiadaviek. V rámci pravidiel obozretného podnikania stanovuje návrh vyhlášky pre platobné inštitúcie, poskytovateľa platobných služieb malého rozsahu a inštitúcie elektronických peňazí pravidlá pre

investovanie peňažných prostriedkov zverených za účelom vykonávania platobnej transakcie, resp. slúžiacich na pokrytie záväzkov z vydaných elektronických peňazí, a to iba do likvidných aktív s nízkym rizikom.

Návrh vyhlášky rovnako upravuje rozsah a spôsob uverejňovania informácií zo strany inštitúcií elektronických peňazí a spôsob a štruktúru niektorých informačných povinností platobných inštitúcií a poskytovateľov platobných služieb malého rozsahu. Účinnosť vyhlášky sa predpokladá spolu s novým zákonom o platobnom styku, t.j. 1. novembra 2009.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

Novela zákona o bankách, novela zákona o družstevných záložniach - kvalifikovaná účasť

Od 1. augusta nadobudla účinnosť novela zákona o bankách²⁶, ktorej hlavným predmetom je transpozícia smernice o kvalifikovaných účasťach, ktorá harmonizuje podmienky a procesnú úpravu pre nadobúdanie kvalifikovaných úcastí vo všetkých sektoroch finančného trhu. Novo je komplexne upravená procedúra posudzovania a schvaľovania kvalifikovanej účasti na banke a text je plne zladený s podmienkami a procesom pre posudzovanie kvalifikovanej účasti u obchodníkov s cennými papiermi.

Ďalej dochádza k úprave podmienok pre posudzovanie vedúcich osôb; okrem iného budú podmienky odbornosti a dôveryhodnosti overované u všetkých osôb, ktoré vykonávajú výkonné riadiace funkcie, nie len na základe pracovnej či inej zmluvy. Dochádza k určitému uvoľneniu podmienok nezlučiteľnosti funkcií.

Rovnako dochádza k uvoľneniu podmienok pre majetkovú účasť banky na iných osobách, čím však nie sú dotknuté príslušné pravidlá pre angažovanosť a kapitálovú primeranosť. Nadobudnutie majetkovej účasti musí byť v súlade s celkovou stratégiou banky a banka musí riadiť riziká s touto investíciou spojené. V prípade neplnenia podmienok účasti banky v inej osobe môže ČNB uložiť banke zníženie výšky jej po-

²⁵ Zákon č. 285/2009 Sb., ktorým sa mení niektoré zákony v súvislosti s prijatím zákona o platební styku.

²⁶ Zákon č. 230/2009 Sb., ktorým sa mení zákon č. 256/2004 Sb., o podnikaní na kapitálovom trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony ve znění pozdějších předpisů.

dielu v inej osobe alebo prevedenie tohto podielu na inú osobu alebo inak obmedziť riziká plynúce z podielu banky v tejto osobe. Novela okrem iného umožňuje, aby banka mohla nadobudnúť majetkovú účasť v dôsledku kapitalizácie pohľadávky v rámci reštrukturalizácie dlžníka a držať ju po dobu až troch rokov.

V zákone o sporiteľných a úverových družstvách²⁷ dochádza k obdobným zmenám ako v zákone o bankách. Primárne dochádza ku zladeniu režimu pre posudzovanie kvalifikovanej účasti na družstevnej záložni s ostatnými sektormi finančného trhu. Špecificky je riešené stanovenie výšky kvalifikovanej účasti v prípade postupnej zmeny členských vkladov. Ďalšie zmeny sa týkajú napr. uloženia požiadavky na zaistenie riadnych administratívnych a účtovných postupov, lehota pre posudzovanie vedúcich osôb družstevnej záložne a stanovujú sa podrobné podmienky a pravidlá pre prevod členských práv na družstevnej záložni.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

4. Poistovníctvo a penzijné fondy

Európska únia

Konzultácie CEIOPS k vykonávacím opatreniam k Solvency II

V nadväznosti na rámcovú smernicu Solvency II, schválenú na jar tohto roku, pripravil CEIOPS ďalšiu sériu konzultačných dokumentov k vykonávacím opatreniam, ktorá má nadviazať na rámcovú smernicu. Na základe návrhov CEIOPS pripraví Komisia texty príslušných vykonávacích smerníc. Obsah konzultačných dokumentov je veľmi široký, zahŕňa napríklad podrobnosti výpočtu solventnostnej kapitálovej požiadavky, klasifikáciu a prípustnosť vlastných zdrojov z hľadiska pokrytia kapitálových požiadaviek, metodológiu hodnotenia jednotlivých rizík vrátane operačných, spôsob stanovenia bezrizikovej úrokovej miery, metodológiu prispôsobovania rizikového hodnotenia protistrán, a ďalšie. Lehota pre konzultáciu je stanovená do 11. septembra.

²⁷ Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.ceiops.eu>

Slovenská republika

V polovici augusta nadobudla účinnosť vyhláška o poplatkových povinnostiach dôchodkovej správcovskej spoločnosti.²⁸ Cieľom vyhlášky je podrobná úprava postupu dôchodkovej správcovskej spoločnosti pri stanovovaní poplatkov spojených s vydaním, výplatou a správou niektorých cenných papierov nadobúdaných do majetku dôchodkového fondu a ďalej stanoviť konkrétny spôsob ich úhrady. Vyhláška stanovuje i spôsob prepočítania poplatkov za správu cenných papierov.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.zbierka.sk

Česká republika

Novela zákona o penzijnom pripoistení

Na začiatku augusta nadobudla účinnosť tiež novela zákona o penzijnom pripoistení²⁹, vykonaná zákonom č. 230/2009 Sb., ktorá priniesla radu významných zmien pre činnosť penzijných fondov, okrem iného v oblasti pravidiel jednaní k záujemcom a účastníkom. Po novom sa penzijným fondom ukladá postupovať pri dojednávaní zmlúv o penzijnom pripoistení, pri ich zmenách a ukončení s odbornou starostlivosťou a v najlepšom záujme záujemcu o uzavretie zmluvy alebo účastníka. Ďalej sa zavádza prísny režim pre poskytovanie stimulov zo strany penzijného fondu, sprostredkovateľa alebo zamestnávateľa, ktorý obmedzuje poskytovanie stimulov tak, že nesmie ohroziť jednanie s odbornou starostlivosťou a požaduje maximálnu transparentnosť ohľadom stimulov voči záujemcom a účastníkom. Zákon novo požaduje informovanie záujemcov a účastníkov o províziách za sprostredkovanie penzijného pripoistenia a o nákladoch penzijných fondov súvisiacich so sprostredkovaním. Z hľadiska možností prestupov medzi penzijnými fondmi

²⁸ Vyhláška č. 319/2009 Z.z., o poplatkoch pre emitenta cenného papiera a o spôsobe ich úhrady dôchodkovou správcovskou spoločnosťou.

²⁹ Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením ve znění pozdějších předpisů.

novela zavádza možnosť, aby penzijné fondy spoplatnili prestupy alebo výplatu odbytného v priebehu prvých päť rokov trvania zmluvy o penzijnom pripoistení. Maximálna výška poplatku je 800 Kč.

V reakcii na finančnú krízu novela umožňuje penzijným fondom oceňovať a vykazovať hodnotu časti svojho dlhopisového portfólia držaného do splatnosti v nabehutej hodnote, nie v trhovej cene. Tento postup budú penzijné fondy môcť využiť od 1. januára 2010.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

Nový zákon o poisťovníctve

Na konci augusta bol vydaný v zbierke nový zákon o poisťovníctve („ZPoj“),³⁰ ktorý nahradí doterajšiu zákonnú úpravu poisťovníctva.³¹ Hlavným cieľom tohto zákona je plne zladit' právnu úpravu poisťovacieho sektoru s požiadavkami európskeho práva - predovšetkým transponovať smernicu o zaistení³² a smernicu o kvalifikovaných účastiach³³ a ďalej modernizovať štruktúru právnej úpravy tak, aby zodpovedala fungovaniu poisťovní a zaistovní v prostredí jednotného európskeho trhu. Vzhľadom k zásadnej reforme európskej regulácie poisťovacieho sektoru v rámci smernice Solvency II, ktorá bola schválená na jar tohto roku, však predstavuje ZPoj akýsi medzistupeň, ktorý bude významným spôsobom novelizovaný v priebehu nasledujúcich dvoch rokov - a to najmä v oblasti požiadaviek na vnútorný kontrolný a riadiaci systém, stanovenie technických rezerv a spôsobu ich umiestňovania, spôsobu stanovovania solventnosti poisťovní a zaistovní a tiež systému ich dohľadu v EÚ.

³⁰ Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovníctví.

³¹ Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovníctví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovníctví) ve znění pozdějších předpisů.

³² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/68/ES zo dňa 16. novembra 2005 o zaistení a o zmene smerníc Rady 73/239/EHS, 92/49/EHS, ako i smerníc 98/78/ES a 2002/83/ES.

³³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/44/ES zo dňa 5. septembra 2007, ktorou sa mení smernica Rady 92/49/EHS a smernica 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES, pokiaľ ide o procesné pravidlá a hodnotiace kritéria pre obozretnostné posudzovanie nadobúdania a zvyšovania účasti vo finančnom sektore.

Pri zaist'ovniach prináša ZPoj v zmysle príslušnej európskej predlohy úplne novú procedúru povoľovania zaist'ovne a podmienky pre jej činnosť. Podrobne upravuje režim cezhraničného pôsobenia zaist'ovní v rámci EÚ a poskytovania služieb prostredníctvom pobočiek tak, ako je to obvyklé pri poisťovniach či v ostatných sektoroch finančného trhu. Dochádza rovnako ku štruktúrovaniu požiadaviek na kapitál zaist'ovní podľa rozsahu a typu rizík, ktoré zaist'ujú. Pri posudzovaní kvalifikovaných účastí dochádza v nadväznosti na európsku úpravu ku zladeniu podmienok s ostatnými sektormi finančného trhu, najmä z hľadiska procesu posudzovania žiadostí a informovania o zmenách.

Pri požiadavkách na tvorbu rezerv ZPoj sčasti modifikuje spôsob stanovenia vyrovnávacej rezervy a rezervy na splnenie záväzkov z použitej technickej úrokovej miery. Dochádza tiež k miernemu uvoľneniu niektorých reštrikcií na prípustné položky finančného umiestnenia, do ktorých môžu poisťovne a zaist'ovne investovať prostriedky z technických rezerv. Finančné umiestnenie bude môcť novo zahrňovať mimo iného nekótované akcie, dlhové cenné papiere a cenné papiere obdobné dlhopisom a akciám, pohľadávky za poistencov a poisťovacích sprostredkovateľov až do 1 mesiaca po splatnosti. Podrobné podmienky pre investície a kvantitatívne limity bude obsahovať vykonávacia vyhláška.

Z hľadiska požiadaviek na poisťovne a zaist'ovne stanovuje ZPoj kvalitatívne nové podrobné požiadavky na vnútorný kontrolný a riadiaci systém. Okrem vytvorenia systému riadenia rizík zákon vyžaduje zavedenie štandardného systému vnútorného auditu a compliance, ktoré majú prispieť ku zvýšeniu stability fungovania poisťovní a zaist'ovní.

V rámci ponuky služieb poisťovní ZPoj mierne modifikuje podmienky, za ktorých môžu poisťovne poskytujúce neživotné poistenie uzatvárať zmluvy o tzv. doplnkovom poistení pokrývajúcom i oblasti poistenia, pre ktoré príslušná poisťovňa nemá povolenie. Z hľadiska informácií poskytovaných záujemcom o poistenie resp. súčasným poistencom dôjde k významnému rozšíreniu povinností poisťovní najmä u investičných a kapitálových životných poisťovní - tu budú povinne poskytované okrem iného informácie o investičných rizikách spájajúcich sa s daným poistením, o odkupnom a

spôsobе jeho stanovenia a priebežné informácie o vývoji investícií v rámci poisťovní.

Nový zákon prináša rozšírenie informačných povinností poisťovní a zaisťovní voči ČNB, pričom podrobnosti ich plnenia bude špecifikovať príslušná vykonávacia vyhláška. Rozšíri sa tiež okruh informácií poisťovňami povinne uverejňovaných okrem iného o informácie o štruktúre osôb s kvalifikovanou účasťou. Z procesných zmien obsiahnutých v novom ZPoj je možné zmieniť vylúčenie odkladného účinku rozkladu podanému proti rozhodnutiu ČNB v prípadoch, kedy je ohrozená finančná stabilita poisťovne alebo zaisťovne.

Nadväzne na ZPoj bol vydaný zmenový zákon,³⁴ ktorý novelizuje celú radu predpisov. Napr. v zákone o poisťovej zmluve³⁵ sa dopĺňa výslovná zásada rovného zaobchádzania v rámci uzatvárania a plnenia z poistení, požiadavka na podrobné informovanie o investičných rizikách, ktoré nesie poisťník, a na pravidelné informovanie o vývoji hodnoty podkladových investícií u investičného životného poistenia. Ďalej sa stanovuje požiadavka na povinnú písomnú formu zmluvy o poistení veľkých rizík či možnosť poisťiteľa odmietnuť poskytnutie poisťového plnenia v prípade uvedenia nepravdivých či skreslených informácií osobou oprávnenou na prijatie plnenia z poistenia.

Účinnosť novej právnej úpravy poisťovníctva je stanovená na 1. januára 2010.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

Príprava vyhlášok k zákonu o poisťovníctve

V nadväznosti na nový zákon o poisťovníctve pripravuje ČNB vykonávacie vyhlášky, ktoré v júli predložila do medzirezortného pripomienkového konania.

Návrh vykonávacej vyhlášky k zákonu o poisťovníctve bližšie špecifikuje celú radu povinností stanovených zákonom. Upravuje náležitosti jednotlivých žiadostí predkladaných podľa zákona o poisťovníctve, vrátane ich príloh a štruktúry informácií, ktoré majú byť

v žiadostiach obsiahnuté. Vyhláška stanovuje požiadavky na riadiaci a kontrolný systém, vrátane požiadaviek na systém riadenia rizík, vnútorný audit a compliance.

V nadväznosti na vymedzenie prípustných aktív finančného umiestnenia vyhláška stanovuje podrobné limity a podmienky skladby finančného umiestnenia. Návrh vyhlášky upravuje podmienky výpočtu vyrovnávacej technickej rezervy a spôsob stanovovania maximálnej výšky technickej úrokovej miery. Upravuje tiež spôsob výpočtu disponibilnej miery solventnosti, spôsob výpočtu požadovanej miery solventnosti a upravenej miery solventnosti a výpočet položiek, ktoré je možné zahrnúť do garančného fondu poisťovne alebo zaisťovne.

Návrh vyhlášky ďalej upravuje formu a náležitosti správy zodpovedného poisťového matematika a rozsah, spôsob a termíny pre uverejňovanie údajov poisťovňami a zaisťovňami.

Návrh vyhlášky o informačných povinnostiach poisťovní a zaisťovní stanovuje podrobným spôsobom formu a náležitosti jednotlivých výkazov a plnenia informačných povinností tuzemských poisťovní a zaisťovní, poisťovne a zaisťovne z tretieho štátu a predkladanie informácií o skupine poisťovne a zaisťovne. Informačné povinnosti sa plnia primárne v elektronickej podobe na dátových formulároch a prostredníctvom systému ČNB pre zber dát od dohliadajúcich osôb (systém SDNS). Ďalšie technické podrobnosti plnenia informačných povinností bude tiež obsahovať pripravovaná metodika ČNB.

Účinnosť vyhlášok sa predpokladá spolu s novým zákonom o poisťovníctve od 1. januára 2010.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.cnb.cz>

5. Regulácia finančného trhu

Európska únia

N/A

³⁴ Zákon č. 278/2009 Sb., o zmene zákonů v souvislosti s přijetím zákona o pojišťovnictví.

³⁵ Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě) ve znění pozdějších předpisů.

Slovenská republika

Návrh zákona o ochrane spotrebiteľa na finančnom trhu

Ministerstvo financií predložilo návrh úplne novej komplexnej právnej úpravy pre zabezpečenie ochrany práv spotrebiteľa na finančnom trhu pri využívaní finančných služieb poskytovaných na území Slovenska. Zákon do značnej miery nadväzuje a dopĺňa zákon o finančnom sprostredkovaní a poradenstve, ktorý bol vydaný v máji tohto roku.³⁶

Režim nového zákona by mal pôsobiť na všetky finančné inštitúcie, ktoré podliehajú dohľadu NBS - banky, poisťovne, obchodníci s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, dôchodkové správcovské spoločnosti, inštitúcie elektronických peňazí, poskytovatelia platobných služieb a finanční sprostredkovatelia. Zákon by mal dopadať tiež na osoby, ktoré nemajú povolenie NBS, ale poskytujú finančné služby - ako sú napríklad poskytovatelia spotrebiteľských úverov alebo zmenárne. Návrh zákona okrem iného ukladá všetkým poskytovateľom finančných služieb poskytovať služby spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou, pričom majú zohľadňovať vhodnosť a primeranosť poskytovanej služby vzhľadom k pomerom zákazníkov. Návrh zákona špeciálne upravuje spotrebiteľské zmluvy o finančných službách.

Návrh zákona predpokladá vytvorenie nového inštitucionálneho rámca pre ochranu práv spotrebiteľa na finančnom trhu. Okrem už existujúcich inštitucionálnych prvkov v podobe Fondu poistenia vkladov a Garančného fondu investícií by malo dôjsť k vytvoreniu Národnej akadémie finančného vzdelávania a Úradu pre ochranu finančného spotrebiteľa. Národná akadémia finančného vzdelávania by mala zaisťovať koordináciu finančného vzdelávania a podporovať jeho rozvoj a zvyšovať povedomie o finančnej gramotnosti. Ďalej by mala pôsobiť v oblasti odborného vzdelávania odborných pracovníkov podieľajúcich sa na poskytovaní finančných služieb a koordinovať odborné vzdelávanie a vykonávanie odborných skúšok. Úrad na ochranu spotrebiteľa finančných služieb by mal prostredníctvom finančného ombudsmana poskytovať možnosť mimosúdneho

riešenia sporov medzi spotrebiteľmi a finančnými inštitúciami. Ďalej by mal preverovať sťažnosti a podania spotrebiteľov, vykonávať kontrolu a vynucovanie pravidiel pre poskytovanie finančných služieb spotrebiteľom s dôrazom na dodržovanie povinností v oblasti spotrebiteľských zmlúv, plnenia informačných povinností a ďalších pravidiel pri ponúkaní finančných produktov a služieb spotrebiteľom. Účinnosť zákona sa predpokladá od 1. januára 2010.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.mfsr.sk.

Česká republika

Návrh vyhlášky o zmenárenskej činnosti

V nadväznosti na zmeny, ktoré prinesie nový zákon o platobnom styku do devízového zákona,³⁷ ktorý je súčasťou zmenového zákona k zákonu o platobnom styku, bol na začiatku júla predložený do medzirezortného pripomienkového konania návrh vyhlášky o zmenárenskej činnosti. V nadväznosti na presun pravidiel pre poskytovanie bezhotovostných obchodov s cudzou menou a poskytovanie peňažných služieb do zákona o platobnom styku sa úprava týchto činností vo vyhláške vypúšťa.

Do vyhlášky sa z devízového zákona presúvajú náležitosti žiadosti o registráciu pre zmenárenskú činnosť. Návrh stanovuje podávanie žiadostí na predpísaných formulároch, ktoré sú prílohou vyhlášky, a spôsob preukazovania požiadaviek stanovených pre registráciu devízovým zákonom. Návrh vyhlášky ďalej špecifikuje spôsob informovania klientov devízových miest o podmienkach nákupu alebo predaja cudzej alebo českej meny, o používaných nákupných a predajných kurzoch a o cenách poskytovaných služieb. Zásadným princípom je informovať zákazníka dopredu pred poskytnutím zmenárenských služieb o podmienkach, za ktorých sú služby poskytované, a o nákladoch s týmito službami spojených. Spôsob prezentácie týchto informácií musí byť dostatočne názorný a zrozumiteľný. Návrh vyhlášky požaduje, aby tieto informácie boli zákazníkom sprístupnené v českom, ako aj v anglickom jazyku.

³⁶ Zákon č. 186/2009 Z.z., o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁷ Zákon č. 219/1995 Sb., devízový zákon ve znění pozdějších předpisů.

Návrh vyhlášky ďalej špecifikuje rozsah a štruktúru informácií o hotovostne nakúpených a predaných cudzích menách, ktoré zmenárne predkladajú štvrťročne ČNB. Pre plnenie tejto informačnej povinnosti vyhláška stanovuje príslušný formulár. Predpokladaná účinnosť vyhlášky je 1. novembra 2009.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cnb.cz

6. Obchodné spoločnosti

Európska únia

N/A

Slovenská republika

Analýza podmienok pre PPP projekty na Slovensku

Ministerstvo financií pripravilo analýzu podmienok pre realizáciu PPP³⁸ projektov a metodický pokyn k ich vykonávaniu. Analýza rieši otázky potreby existencie špeciálnej regulácie PPP projektov na Slovensku a uvádza odporúčenie k jej vytvoreniu. Cieľom zmien by mal byť stav umožňujúci bezproblémovú realizáciu týchto spoločných projektov, čo predpokladá nastavenie relatívne širokých mantinelov pre jednanie orgánov verejnej správy a súkromných účastníkov týchto projektov. Na druhej strane je potrebné, aby právne predpisy zakotvovali dostatočné kontrolné mechanizmy, procesy pre identifikáciu a kontrolu rizík, ktoré môžu v rámci projektov vzniknúť.

Materiál obsahuje doporučený postup k praktickej realizácii PPP projektov, vrátane ich prípravy, posudzovania, zadávania príslušných verejných zákaziek, uzatvárania zmlúv, monitoringu a kontroly plnenia stanovených podmienok, a pod.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.finance.gov.sk

Česká republika

Novela obchodného zákonníka o výnimkách z oceňovania vkladov a o finančnej asistencii

V polovici júla nadobudla účinnosť novela obchodného zákonníka,³⁹ ktorá transponuje novelizovanú druhú smernicu o spoločnostiach⁴⁰ a má za cieľ zjednodušiť podmienky pre oceňovanie nepeňažných vkladov, nadobúdania vlastných akcií a finančnú asistenciu. Prvá časť novely⁴¹ upravuje prípady výnimiek z oceňovania nepeňažného vkladu znalcom pri navyšovaní základného imania. Novela stanovuje tieto výnimky v prípadoch, kedy je možné cenu zistiť iným transparentným spôsobom - z údajov o obchodovaní na regulovanom trhu v prípade investičných nástrojov, v prípade iného majetku z účtovníctva overeného audítorom alebo určením jeho hodnoty všeobecne uznávaným odborníkom, ktorý však nemusí byť znalcom a ktorý pri stanovení hodnoty použije pre ocenenie všeobecne uznávané štandardy a zásady oceňovania. O použití týchto zjednodušených postupov rozhoduje štatutárny orgán spoločnosti. V prípade zásadných zmien podmienok v medziobdobí medzi ocenením nepeňažného vkladu a jeho splatením zaistí štatutárny orgán nové ocenenie znalcom. Vykonania precenenia sa môžu domáhať i minoritní spoločníci alebo akcionári. Novela požaduje, aby bola uverejnená podrobná informácia o zjednodušenom spôsobe ocenenia a uložená tiež v zbierke listín.

³⁹ Zákon č. 215/2009 Sb., ktorým sa mení zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 126/2002 Sb., zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ Druhá smernica Rady zo dňa 13. decembra 1976, o koordinácii ochranných opatrení, ktoré sú na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb vyžadované v členských štátoch od spoločností v zmysle čl. 58 druhého pododstavca Zmluvy pri zakladaní akciových spoločností a pri udržovaní a zmene ich základného kapitálu, za účelom dosiahnutia rovnocennosti týchto opatrení (77/91/EHS) v znení Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/68/ES zo dňa 6. septembra 2006, ktorou sa mení smernica Rady 77/91/EHS, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností a udržovanie a zmenu ich základného kapitálu.

⁴¹ Novo vkladané § 59a až § 59c.

³⁸ Private-Public-Partnership.

Novela novo umožňuje poskytovanie finančnej asistencie (§ 120a) na nadobudnutie podielov na spoločnosti tiež spoločnosti s ručením obmedzeným. Základným predpokladom je poskytnutie asistencie za štandardných podmienok obvyklých v obchodnom styku a ďalej preverenie finančnej spôsobilosti osoby, ktorej je asistencia poskytovaná predstavenstvom. Poskytnutá finančná asistencia nesmie nadmerne zaťažovať či ohroziť finančnú stabilitu poskytujúcu spoločnosti. Okrem zákonných podmienok môže spoločenská zmluva stanoviť širší okruh podmienok. Transparentnosť poskytnutia finančnej asistencie je zaistená tiež uložením podrobnej správy o poskytnutej finančnej asistencii do zbierky listín. Uvedené pravidlá primerane platia tiež pre využívanie finančnej asistencie a pre nadobudnutie podielu na spoločnosti osobou ovládanou touto spoločnosťou (§ 120b).

Podmienky pre poskytnutie finančnej asistencie u akciovej spoločnosti vychádzajú z rovnakých princípov ako u s.r.o. (§ 161f), jednako len sú výrazne podrobnejšie. Zákon navyše požaduje okrem iného vytvorenie zvláštneho rezervného fondu vo výške poskytnutej finančnej asistencie či spoločnosti poskytujúcej finančnú asistenciu zaistenia spravodlivej ceny akcií, ktoré budú v rámci finančnej asistencie nadobúdané. Okrem uloženia do zbierky listín musí byť správa o finančnej asistencii poskytnutá akcionárom na valnom zhromaždení, ktoré asistenciu schvaľuje. V prípade, že je finančná asistencia poskyto-

vaná členovi štatutárneho orgánu, osobe ovládajúcej a ďalším osobám konajúcim s nimi v zhode, zákon požaduje preskúmanie správy o finančnej asistencii nezávislým odborníkom. Obdobné pravidlá platia tiež pre využívanie finančnej asistencie a pre upisovanie akcií alebo dočasných listov akciovej spoločnosti osobou ovládanou touto spoločnosťou (§ 161g).

V rámci transpozície druhej smernice novela tiež modifikuje pravidlá pre nadobúdanie vlastných akcií (§ 161a). Za predpokladu plného splatenia emisného kurzu akcií môže spoločnosť nadobúdať vlastné akcie za zákonom stanovených podmienok, pričom je možné, aby si spoločnosť stanovila podmienky prísnejšie. Zákon špecifikuje požiadavky na uznesenie valného zhromaždenia o nadobudnutí vlastných akcií, a ďalej požaduje, aby nadobudnutie vlastných akcií nevedlo k finančným ťažkostiam spoločnosti, okrem iného ku zníženiu vlastného kapitálu pod kapitál upísaný zvýšený o nerozdelené fondy.

V prípade zníženia základného imania novela tiež výslovne priznáva veriteľom oprávnenie požadovať rozhodnutie súdu o dodatočnom zaistení pohľadávok, pokiaľ majú za to, že znížením základného imania spoločnosti došlo ku zhoršeniu vymoženía týchto pohľadávok.

Ďalšie informácie je možné nájsť napríklad na: <http://portal.justice.cz>

Advokátska kancelária BBH Slovensko, s.r.o. dlhodobo poskytuje svojim klientom právne poradenstvo v rôznych oblastiach práva, vrátane práva finančných trhov. V rámci svojich služieb ponúka tiež základný informačný servis o najvýznamnejších aktualitách v oblasti regulácie a práva finančného trhu.

Bulletin BBH je určený len ako všeobecná informácia o niektorých dôležitých novinkách a udalostiach v oblasti finančných trhov a súvisiacej právnej problematike. Jeho obsah nie je právnym poradenstvom ani odporúčaním k určitému postupu v konkrétnej situácii.

V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o individuálne poradenstvo alebo konzultáciu nás neváhajte kontaktovať na nižšie uvedenej adrese.

BBH Slovensko, s.r.o.
Gorkého 3
811 01 Bratislava
Slovenská republika
IČO: 36 713 066
Okresný súd Bratislava I, oddiel: Sro, vl.: 43677/B
Tel.: 02/20861020
Fax: 02/20861022
E-mail: office@bbh.sk
Web: www.bbh.sk